

KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI
SZERVEZET
TRANSPORTATION SAFETY
BUREAU

ZÁRÓJELENTÉS

**2009-037-5
vasúti baleset**

**Csorna – Szil-Sopronnémeti
2009. január 25.**

39825 sz. vonat

A szakmai vizsgálat célja a súlyos vasúti balesetek, a vasúti balesetek és a váratlan vasúti események okainak, körülményeinek feltárása, és a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges szakmai intézkedések kezdeményezése, valamint javaslatok megtétele. A szakmai vizsgálatnak semmilyen formában nem célja a vétkesség vagy a felelősség vizsgálata és megállapítása.

Jelen vizsgálatot

- a légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kbv.),
- a súlyos vasúti balesetek, a vasúti balesetek és a váratlan vasúti események szakmai vizsgálatának részletes szabályairól szóló 7/2006. (II.27.) GKM rendelet,
- illetve a Kbv. eltérő rendelkezéseinek hiányában a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával folytatta le a Közlekedésbiztonsági Szervezet.

A Kbv. és a 7/2006. (II.27.) GKM rendelet együttesen az Európai Parlament és a Tanács 2004/49/EK irányelve (2004. április 29.) a közösségi vasutak biztonságáról valamint a vasúttársaságok engedélyezéséről szóló 95/18/EK tanácsi irányelv és a vasúti infrastruktúrakapacitás elosztásáról, továbbá a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról és a biztonsági tanúsítványról szóló 2001/14/EK irányelv módosításáról (vasútbiztonsági irányelv) szóló uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálják:

A Közlekedésbiztonsági Szervezet illetékessége a 278/2006.(XII.23.) Korm. rendeleten alapul.

Fenti szabályok szerint

- A Közlekedésbiztonsági Szervezetnek a súlyos vasúti balesetet ki kell vizsgálnia.
- A Közlekedésbiztonsági Szervezet mérlegelési jogkörében eljárva kivizsgálhatja azokat a vasúti baleseteket, illetve váratlan vasúti eseményeket, amelyek megítélése szerint más körülmények között súlyosabb következményű balesethez vezethettek volna.
- A szakmai vizsgálat független a közlekedési baleset, illetve az egyéb közlekedési esemény kapcsán indult más közigazgatási hatósági, szabálysértési, illetve büntetőeljárástól.
- Jelen Zárójelentés-tervezet kötelező erővel nem bír, ellene jogorvoslati eljárás nem kezdeményezhető.

A Vizsgálóbizottság tagjaival szemben összeférhetlenség nem merült fel. A szakmai vizsgálatban résztvevő személyek az adott ügyben indított más eljárásban szakértőként nem járhatnak el.

A Vb köteles megőrizni és más hatóság számára nem köteles hozzáférhetővé tenni a szakmai vizsgálat során tudomására jutott adatot, amely tekintetében az adat birtokosa az adatközlést jogszabály alapján megtagadhatta volna.

Jelen zárójelentés

alapjául a Vb által készített, a KBSZ főigazgatója által elfogadott és az észrevételek megtétele céljából – rendeletben meghatározott – érintettek számára megküldött zárójelentés-tervezet szolgált.

A zárójelentés-tervezet megküldésével egyidejűleg a KBSZ főigazgatója értesítette az érintetteket a záró megbeszélés időpontjáról, és arra meghívta az érintett személyeket, szervezeteket.

A 2009. július 28-án megtartott záró megbeszélésen az alábbi szervezetek képviseltették magukat:

- a balesetben elhunyt gépkocsivezető két hozzátartozója
- MÁV Zrt.
- MÁV-TRAKCIÓ Zrt.
- MÁV-START Zrt.

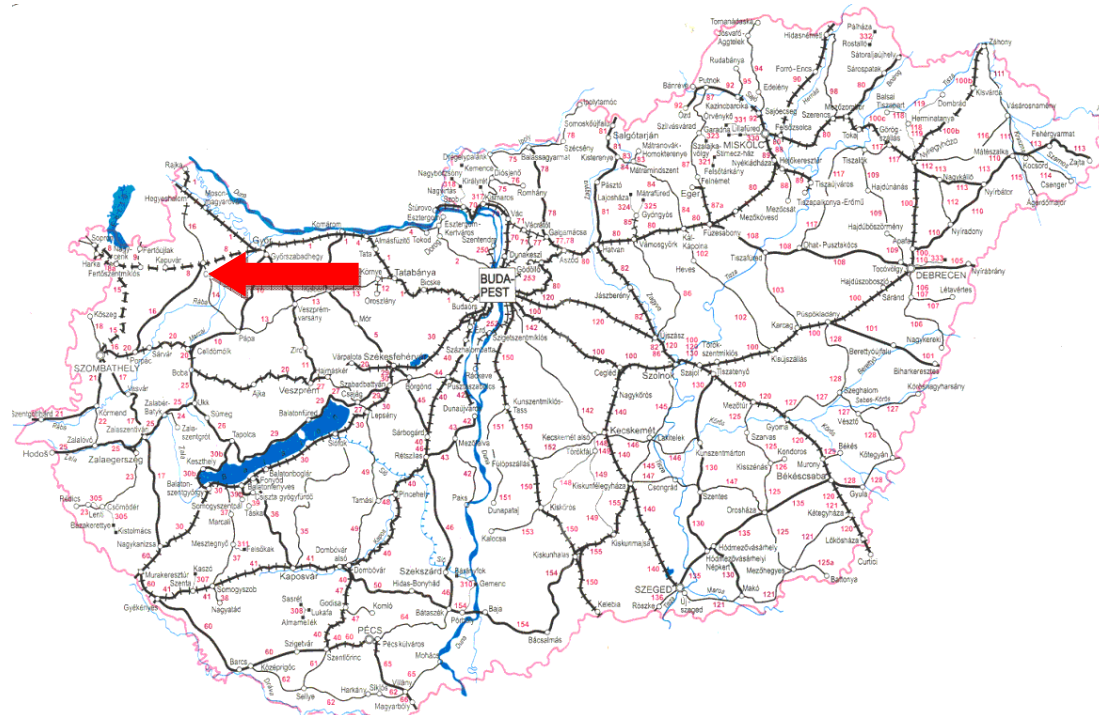
Meghatározások és rövidítések

CSM	A vezetőálláson a mozdonyvezető egyedül teljesít szolgálatot („ csak mozdonyvezető ”)
KBSZ	Közlekedésbiztonsági Szervezet
Kbvt.	A légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény
MÁV Zrt.	Magyar Államvasutak Zártkörűen Működő Részvénytársaság
psz.	pályaszám
Vb	Vizsgálóbizottság

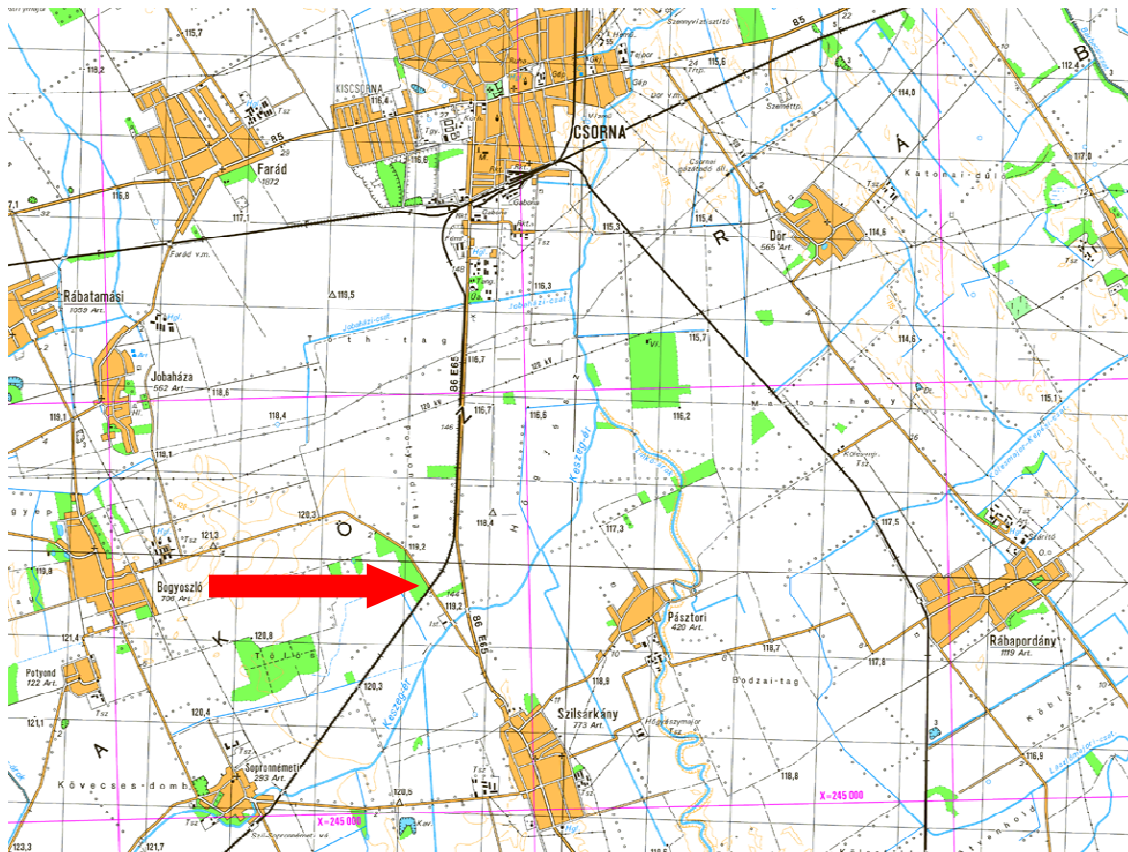
AZ ESET ÖSSZEFOGLALÁSA

Az eset kategóriája	vasúti baleset
Az eset jellege	baleset vasúti átjáróban
Az eset időpontja	2009. január 25. 13 óra 36 perc
Az eset helye	Csorna – Szil-Sopronnémeti AS 498
Vasúti rendszer típusa	országos
Mozgás típusa	személyszállító vonat
Az eset kapcsán elhunytak/ súlyosan sérültek száma	2 halálos áldozat, 1 súlyos sérült
Pályahálózat működtető	MÁV Zrt.
Rongálódás mértéke	Motorocsi kis mértékben rongálódott, közúti jármű használhatatlanná vált
Érintett vonat száma	39825
Üzemeltető	MÁV-Start Zrt.
Nyilvántartó állam	Magyarország

Az eset helye

1. ábra: a baleset helye Magyarország területén

2. ábra: a baleset helye

Bejelentések, értesítések

A KBSZ ügyeletére az esetet 2009. január 25-én 14 óra 08 perckor (a bekövetkezés után 33 perccel) jelentette a MÁV Zrt. hálózati főüzemirányítója.

A KBSZ ügyeletese

- 2009. január 25-én 14 óra 08 perckor jelentette a KBSZ ügyeletes vezetőjének, aki
- 2009. január 25-én 14 óra 10 perckor tájékoztatta a készenlétes balesetvizsgálót.

Vizsgálóbizottság

A KBSZ főigazgatója a vasúti közlekedési baleset vizsgálatára 2009. január 25-én az alábbi Vizsgálóbizottságot jelölte ki:

vezetője	Chikán Gábor	balesetvizsgáló
tagja	Lesták Mihály	baleseti helyszínelő

Az eseményszemle áttekintése

A Vb 2009. január 25-én helyszíni szemlét tartott. A vizsgálat során a Vb

- az általa szükségesnek vélt dokumentumokat bekérte, azokat megkapta,
- rendőrségi tájékoztatást kért és kapott,
- a menetíró regisztrátumot kiértékelte.

Az eset rövid áttekintése

2009. január 25-én a Szil-Sopronnémeti - Csorna állomásközben az AS 498 fénySOROMPÓVAL biztosított útátjáróban a 39825 sz. személyszállító vonat személygépkocsival ütközött.

Az esemény következtében a gépkocsivezető és egyik utasa a helyszínen életét veszítette, másik utasát életveszélyes sérülésekkel szállították kórházba.

A Vb megállapította, hogy

- a fénySOROMPÓ a baleset idején jól működött,
- a fénySOROMPÓ jelzései és a közúti jelzőtáblák jól láthatóak és a csökkentett rálátási háromszög is szabad,
- a vasúti jármű a megengedett sebességeknek megfelelően közlekedett.

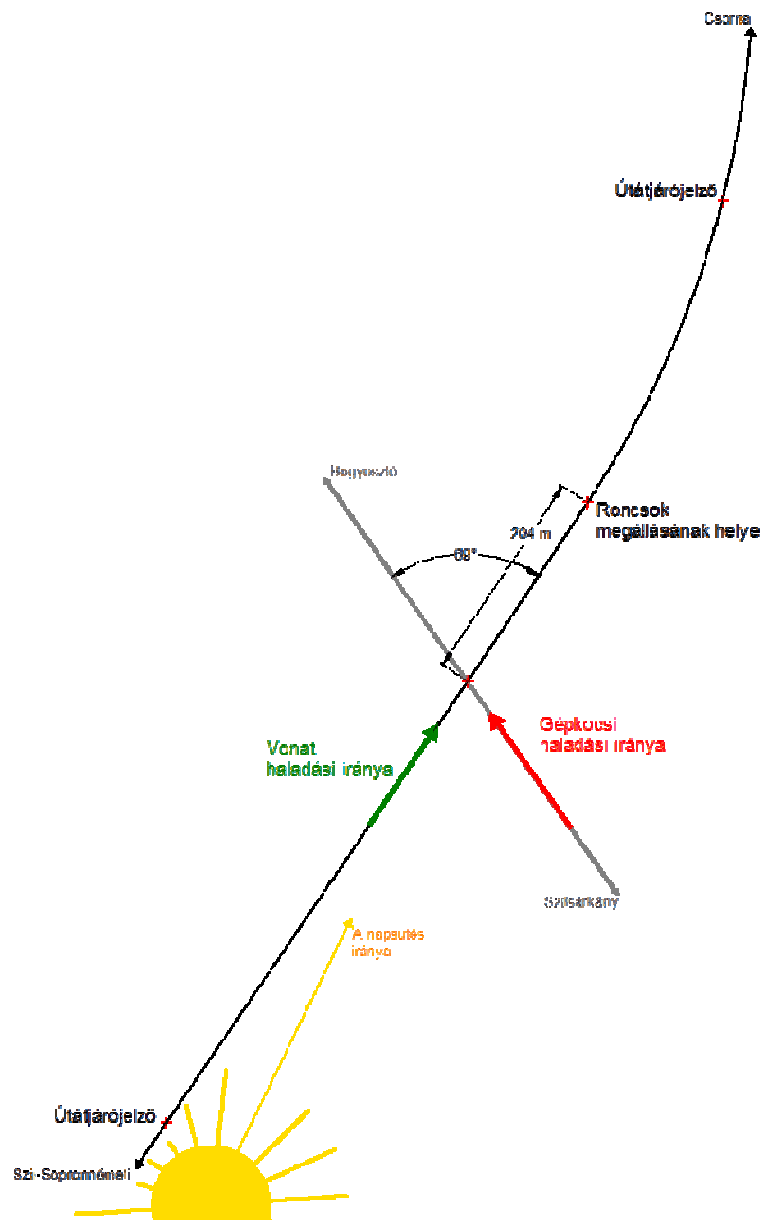
A Vb a balesetet a gépkocsi vezetőjével kapcsolatban felmerült emberi tényezőre vezette vissza.

1 TÉNYBELI INFORMÁCIÓK

1.1 Az esemény lefolyása

2009. január 25-én Szil-Sopronnémeti állomás után az AS 498 fénySOROMPÓVAL biztosított útátjáróban a Szombathelyről Csornára tartó 39825 sz. személyszállító vonat előtt a fénySOROMPÓ tiltó jelzése ellenére az útátjáróba hajtott egy Ford személygépkocsi, melynek a vonat nekiütközött, majd 204 m hosszan toltta maga előtt.

Az esemény következtében a gépkocsivezető és az első ülésen utazó utasa a helyszínen életét veszítette, a hátsó ülésen utazó személyt életveszélyes sérülésekkel szállították kórházba.

3. ábra: A baleset helyszínének méretarányos vázlata

1.2 Személyi sérülés

Sérülések	Személyzet	Utások	Útátjáró használók	Egyéb
Halálos	-	-	2	-
Súlyos	-	-	1	-
Könnyű	-	-	-	-

1.3 Vasúti járművek sérülése

A vonatot továbbító Bzmot 199 psz. motorkocsi kis mértékben megrongálódott és szolgálatképtelenné vált: pályakotró, légfék csatlakozó tömlők eltörték.

4. ábra: A balesetben megrongálódott motorkocsi

1.4 Infrastruktúrában keletkezett kár

Az érintett infrastruktúrában az eset kapcsán csekély anyagi kár keletkezett, egy szelvénykő kidőlt és eltört.

1.5 Egyéb kár

A személygépkocsi használhatatlanná, javíthatatlanná vált.

Kisebb környezetszennyezést keletkezett, a gépkocsi üzemanyaga a vasúti pálya ágyazatára kifolyt.

A baleset következtében 2 személyvonat 170 percet, és egy tehervonat 205 percet késett.

1.6 Az érintett személyek adatai

1.6.1 A 39825 számú vonat mozdonyvezetője

Kora	49 év
Neme	férfi
Szakképesítése	Országos közforgalmú vasúti dízelmozdony vezető
Orvosi alkalmassági érvényessége	2009. júliusig
Vonalismeret	érvényes
Típusismeret	érvényes

1.6.1 A gépkocsi vezetője

Kora	55 év
Neme	férfi
Vezetői engedély kategóriái	A, BE, CE
Orvosi alkalmassági érvényessége	2009. júniusig (B kategóriában)

1.7 A vonat jellemzői

Vonatszám	39825
Vonat neve	személyszállító vonat
Vonattovábbítás módja	CSM
Mozdony pályaszáma	Bzmot 199
Mozdony tulajdonosa	MÁV-Start Zrt.
Továbbított kocsik tulajdonosa	MÁV-Start Zrt.
Továbbított kocsik száma	1 db Bzx mellékkocsi 5055 2428 746-1
Vonathossz	28 m
Elegytömeg	44 t
Előírt fékszázalék	41%
Tényleges fékszázalék	86%

39825 SZ		VPE:50945-1-2008		5		41		
3	4	5	6	7	8	9	1	2
				12	18		0.0	Szombathely _____
*	7	12	25		26		8.4	Vép _____ ^o
*	6		32		35		8.2	Porpác _____ ^o
*	6		41		45		7.3	Ölbő-Alsószeleste - ^o
	3		48		49		3.1	Pósfa mh. _____
*	4		53		54		4.8	Hegyfalu _____ ^o
	3		57		58		3.0	Vasegerszeg mh. _____
	3	13	01	13	02	80	2.9	Vámoscsalád mh. _____
*	5		07		08	80	5.4	Répcelak _____ ^o
	2		10		10		1.8	Csánig mh. _____
	3		13		14		3.0	Dénesfa mh. _____
*	3		17		18		3.0	Beled _____ ^^o
	2		20		21		2.5	Vica mh. _____
	2		23		24		2.6	Páli-Vadosfa mh. _____
	3		27		28		3.7	Magyarkeresztúr-Zsebel
*	3		31		32		3.3	Szil-Sopronnémet ^^o
*	8	13	40				8.8	Csorna _____
Menettartam: 1 ó. 22 p. 71.8 km								

5. ábra: a vonat menetrendje

1.8 Az infrastruktúra leírása

1.8.1 Vasúti pálya

A baleset helyszínén a vasúti pályára engedélyezett sebesség 100 km/h, sebességkorlátozás nem volt.

A vasúti pálya a vonat érkezési irányából – a behatási ponttól folyamatosan – egyenes, a másik irányban az útátjárótól kb. 200 m-re ív kezdődik.

A vasúti pálya a balesetben nem játszott szerepet, részletesebb leírása nem szükséges.

1.8.2 Közút

A közút vonalvezetése az útátjáróban, illetve attól mindkét irányban hosszan egyenes. Burkolata kopott, rossz állapotú, szélessége az útátjáróban 3,4-3,6 m.

A közút felől a vasúti átjáróra figyelmeztető táblák mindkét irány felől sérülésmentesek, hiánytalanok (lásd 6. ábra, mely a balesettel átellenes irányból készült):

- vasúti átjárót előjelző táblák;
- sorompó nélküli vasúti átjáróra figyelmeztető tábla, mely alatt a kiegészítő tábla jelzi, hogy az átjárót fénsorompó biztosítja;
- 40 km/h sebességkorlátozás;
- vasúti átjáró kezdete.

6. ábra: a közút vonalvezetése és az elhelyett jelzőtáblák

1.8.3 Biztosítóberendezés

A nyíltvonali automata fénySOROMPÓ Szil-Sopronnémeti állomásra van visszajelentve.

Kialakítása csapórúd nélküli, csak az út menetirány szerinti jobb oldalain felállított fényjelző készülékekkel, melyek optikája hagyományos, izzós.

A hibaelőjegyzési könyv szerint legutóbb 2008. december 8-án volt számláló-felhasználás zavar-oldás miatt. Ezen baleset során a sorompó szintén zavar állapotba került, de ezúttal a helyszínelés befejezését követően biztosítóberendezési szakszolgálat helyezte alapállapotba, számlált kezelés ezért nem történt.

A vasúti pálya mentén az útátjárójelzők megvannak, a vonat haladási iránya felől 506 méterrel, Csorna irányából 515 méterrel az útátjáró középpontja előtt.

1.9 Állomási adatok

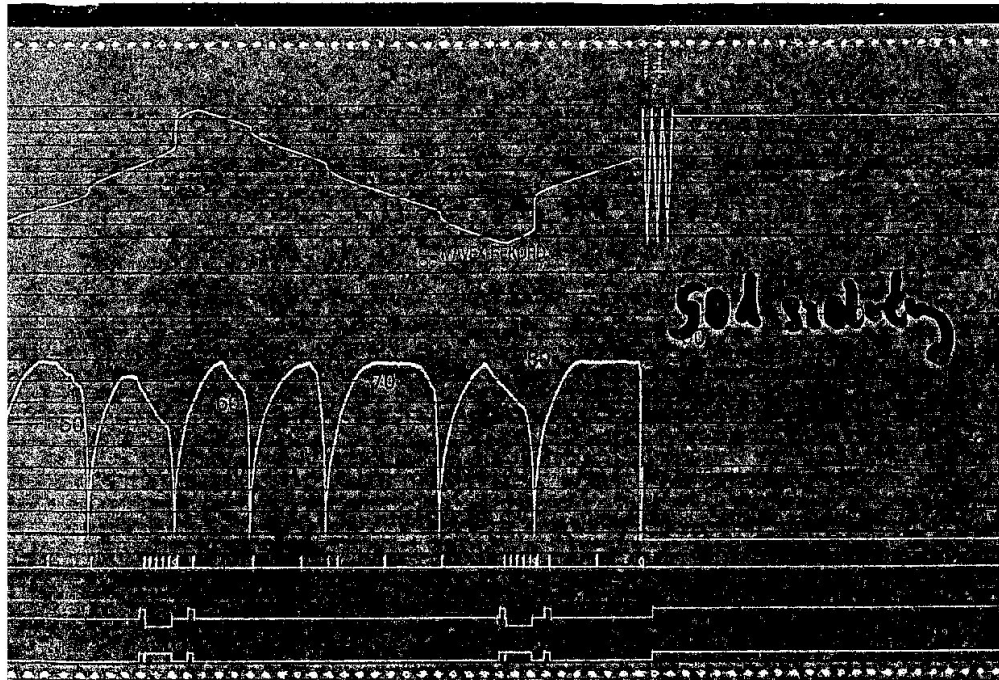
Az esemény helyét jelentő útátjáró Szil-Sopronnémeti állomásra van visszajelentve.

Az állomások kialakítása, vágányhálózata az eseményben nem játszott szerepet, leírásuk nem szükséges.

1.10 Vasúti járművek adatrögzítői

A Bzmt 199 psz. motorkocsin TELOC RT 12 adatrögzítő van, méréshatára 120 km/h. A benne lévő szalag méréshatára szintén 120 km/h.

A regisztrátumot a 7. ábra mutatja.

7. ábra: a Bzmot 199 menetíró regisztrátuma

1.11 Kommunikációs eszközök

A kommunikációs berendezések az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.12 Meteorológiai adatok

A baleset idején hideg, felhőmentesen tiszta, napos idő volt, az évszakkal ellentétben hó nélkül. Ezen időjárási körülmények az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

A nap kb. 206 fok felől sütött.

1.13 A túlélés lehetősége

A mentőegységek értesítése rendben megtörtént, a mentés nem szenvedett késedelmet.

A balesetben elhunytak sérülése olyan mértékű volt, hogy életüket azonnali orvosi beavatkozással sem lehetett volna megmenteni. Egyúttal nem szenvedtek olyan betegségben, amely a halál bekövetkezésében szerepet játszhatott volna.

1.14 Próbák és kísérletek

A Vb a vizsgálat során próbákat és kísérleteket nem folytatott.

1.15 Érintett szervezetek / a munkaszervezés jellemzése

Az érintett szervezetek, a munkaszervezés jellemzői az eset bekövetkezésére nem voltak hatással, ezért azok elemzése nem szükséges.

1.16 Szabályok és szabályzatok

A KRESz (1/1975. (II.5.) KPM-BM közös rendelet) 19.§ meghatározza, hogy a vasúti átjáró biztosító berendezések milyen jelzéseket adhatnak, azoknak mi a jelentésük. A 39.§ rögzíti a vasúti átjárón való áthaladás szabályait, így azt is, hogy az átjárót megközelíteni csak csökkentett sebességgel szabad.

19. § (1) *A vasúti átjáró biztosítására szolgáló jelzőberendezések: a fénySOROMPÓ, a félsOROMPÓ és a teljes sorompó.*

(2) *A fénySOROMPÓ a vasúti jármű közeledését és áthaladását két egymás mellett levő, felváltva villogó piros fénnel jelzi; egyébként a készülék villogó fehér fényt ad.*

[...]

(6) *A továbbhaladás tilalmát jelzi, ha*

a) az - egyedül vagy félsOROMPÓVAL együtt alkalmazott - fénySOROMPÓ villogó piros fényjelzést ad;

[...]

39. § (1) *A vasúti átjárót megközelíteni csak fokozott óvatossággal szabad. A közúti jármű vezetője köteles a jármű sebességét a vasúti átjáró előtt elhelyezett [...] veszélyt jelző táblánál lakott területen legfeljebb 30 km/óra, lakott területen kívül legfeljebb 40 km/óra csökkenteni, és a vasúti átjáróig ezzel a csökkentett sebességgel kell haladni.*

1.17 Kiegészítő adatok

A gépkocsivezető mobiltelefonját a kabátjának belső zsebében találták meg.

A gépkocsi hátsó ülésén utazó személy – a rendőrségtől beszerzett információk alapján – aludt a baleset pillanatában.

Az igazságügyi műszaki szakértő megállapítása szerint a gépkocsinak volt olyan műszaki hibája (jobb hátsó kerék fékszerkezet és gumiabroncs), mely a vonatkozó hatósági előírásoknak nem tett eleget, azonban a baleset ezen hibákkal nem hozható összefüggésbe.

1.18 Korábbi hasonló esemény

A KBSZ által vizsgált hasonló események, melyek nem függenek össze közvetlenül a jelen balesettel, azonban jól szemléltetik a hasonló események elszaporodottságát, és súlyos következményeit.

2008. augusztus 14. Vámosgyörk-Gyöngyös között (2008-351-5)

Sorompó nélküli nyíltvonalis vasúti átjáróban személyszállító vonat ütközött személygépkocsival, a gépkocsi vezetője és 4 utasa életét veszítette.

2008. szeptember 6. Lövön (2008-401-5)

Fénysorompóval fedezett állomási vasúti átjáróban személyszállító vonat ütközött személygépkocsival, a gépkocsiban utazók közül négyen a helyszínen életüket veszítették, egy fő súlyos sérüléseket szenvedett.

2008. november 18. Isaszeg-Gödöllő között (2008-510-5)

Fény- és félsorompóval fedezett nyíltvonalis vasúti átjáróban személyszállító vonat ütközött személygépkocsival, a gépkocsi vezetője és gyermekkorú utasa életét veszítette.

2 ELEMZÉS

A vonat haladása

A motorkocsi menetíró regisztrátumáról készült digitális képen (7. ábra) a 0-120 km/h sebességtartomány 323 képpont magas. A regisztrátum-vonal kitérése az ütközésnél – a regisztrátum 0 helyzetéhez képest – 220 képpont.

Ennek megfelelően az alkalmazott sebesség:

$$220/323 \times 120 = 82 \text{ km/h}$$

A vonat a pályára engedélyezett sebességet (100 km/h) nem lépte túl, a vonatra engedélyezett sebességet (80 km/h) a szalagos adatrögzítő mérési pontosságának (5%) határán belül.

A gépkocsi haladása

A Vb-nek nem jutott tudomására olyan adat, amely a gépkocsi közlekedésével kapcsolatban a szokásostól eltérő forgalmi helyzetre utalna, vagy kedvezőtlenül befolyásolta volna az út és a jelzések megfigyelését.

Az útburkolat elhasználdott állapota sem jelentett olyan kedvezőtlen körülményt, mely a baleset kockázatát fokozhatta volna.

A láthatósági viszonyok

A rálátási háromszög a vonat érkezési irányából fás, bokros terület miatt nem volt szabad, azonban a csökkentett rálátási háromszög igen. Mindemellett az út egyenes vonalvezetése és a hiánytalanul kitűzött közúti jelzőtáblák teljes mértékben biztosították a fényoszorompó jelzésének megfigyelhetőségét.

A baleset idején a napos, tiszta időben a nap 206 fok felé volt látható, azaz a gépkocsi haladása szempontjából balról, enyhén hátulról sütött, a közúti jelzések megfigyelését nem akadályozhatta (3. ábra).

A fényoszorompó működése

A fényoszorompó Szil-Sopronnémeti állomásra visszajelentett. A baleset időpontjában jól működött, kézi kezelés – a biztosítóberendezési számlálók állása alapján – nem történt.

Legutóbbi kézi beavatkozásra (zavar állapot miatt) a baleset előtt 48 nappal, 2008. december 8-án került sor.

3 KÖVETKEZTETÉSEK

3.1 **Az eset bekövetkezésével közvetlen összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások**

A baleset bekövetkezését a Vb a gépkocsi vezetőjével kapcsolatban felmerült emberi tényezőre vezeti vissza.

3.2 **Az eset bekövetkezésével közvetetten összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások**

A Vb ilyen megállapítást nem tesz.

3.3 **Az eset bekövetkezésével összefüggésbe nem hozható, kockázatnövelő tényezők**

A Vb ilyen megállapítást nem tesz.

4 BIZTONSÁGI AJÁNLÁS

A vonatkozó szabályok betartásával az ilyen esetek elkerülhetők, ezért biztonsági ajánlás kiadására nincs szükség.

Budapest, 2009. július 28.

Chikán Gábor
Vb vezetője

Lesták Mihály
baleseti helyszínelő